

Handläggare
Petra Wårstam Larnhed
Telefon: 08-508 35 514
Johnny Ridemar
Telefon: 08-508 35 527

Till
Arbetsmarknadsnämnden
den 15 december 2015

Ärende 7

Yttrande över remissen ” Ökat ansvar till servicenämnden för centrala upphandlingar”

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden hänvisar till förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Arjun Bakshi
arbetsmarknadsdirektör

Merja Axberg
tf ekonomichef

Sammanfattning

I samband med budget för år 2015 gav kommunfullmäktige kommunstyrelsen i uppdrag att, i samråd med servicenämnden, kartlägga på vilka ytterligare områden servicenämnden bör överta ansvaret för upphandlingar.

I ärendet finns förslag på avtalsområden där centralupphandling bör vara normalförfarandet. Det finns flera avtalsområden som omfattar varor och tjänster och där behovet är relativt likartat över staden. För dessa områden finns både affärsmässiga och administrativa skäl till att centralupphandling bör vara normalförfarandet.

Arbetsmarknadsförvaltningen delar i huvudsak kommunstyrelsens förslag om att ge servicenämnden ett ökat ansvar för centrala upphandlingar.

Förvaltningen bedömer att förslaget bör öka förutsättningarna för effektivisering, enhetlighet, kontroll och bättre resursutnyttjande. Vidare anser förvaltningen att stadsdirektören bör få i uppdrag att löpande fatta beslut om nya avtalsområden utöver de angivna där de gemensamma intressena ger förutsättningar för att tillämpa central upphandling.

Förslaget bör leda till förbättrade möjligheterna att ställa krav på såväl större miljöhänsyn som socialt hänsynstagande i stadens upphandlingar.

Förvaltningen ställer sig frågande till att kommunstyrelsen valt att bryta ut denna fråga gällande upphandling när det pågår en översyn av upphandlingsverksamheten i staden.

Bakgrund

I samband med budget för år 2015 gav kommunfullmäktige kommunstyrelsen i uppdrag att, i samråd med servicenämnden, kartlägga på vilka ytterligare områden servicenämnden bör överta ansvaret för upphandlingar.

De nuvarande centrala avtalen är:

- Annonsförmedling
- Arbetsanpassade glasögon
- AV-utrustning
- Bevakningstjänster
- Bilar¹
- Budtransporter
- Dryckesautomater
- Leverans av elkraft²
- Förbrukningsmaterial
- IT-konsulttjänster
- IT-kringutrustning
- Litteratur
- Livsmedel
- Möbel- och kontorsflyttning
- Möbler
- Postförmedlingstjänster
- Resebyråttjänster
- Stationstankning
- Taxiresor i tjänst
- Tidningar och tidskrifter/prenumerationservice
- Tolkförmedlingstjänster
- Tryckeritjänster
- Tvätt- och textilservice
- Yrkeskläder och skor
- Cyklar och elcyklar³

¹ Pågår översyn, hanteras av finansavdelningen på stadsledningskontoret. Utredning av hantering av fordon inom kommunkoncernen (dnr 029-503/2014).

² Pågår översyn, hanteras av finansavdelningen på stadsledningskontoret. Elhandel (dnr 133-783/2015).

Den totala omsättningen för de centrala ramavtalen omfattade ungefär 1,2 mdkr under år 2014.

Stadens upphandlingsverksamhet har under året varit föremål för en större genomlysning. Resultatet av den genomlysningen kan komma att påverka hur upphandlingar organiseras i staden. Under 2015 genomfördes även en effektivitetsutredning av servicenämndens olika verksamhetsområden, däribland upphandling. Utredningen visade bland annat att ersättningsmodellen bör ses över.

Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat ärendet till arbetsmarknadsnämnden.

I ärendet finns förslag på avtalsområden där centralupphandling bör vara normalförfarandet. Det finns flera avtalsområden som omfattar varor och tjänster och där behovet är relativt likartat över staden. För dessa områden finns både affärsmässiga och administrativa skäl till att centralupphandling bör vara normalförfarandet.

De överväganden kommunstyrelsen gör är att varorna och tjänsterna inte ska vara specifika för en verksamhet utan utgöra ett stöd till respektive kärnverksamhet och de ska inte heller kunna hänföras till en verksamhet inom en specifik nämnd. Avtalsområdena bör ur ett strategiskt perspektiv syras i en särskild riktning för att uppnå kontroll och/eller enhetlighet.

Förfarandet med centralupphandling innebär att kommunfullmäktiges beslut blir tvingande för stadens nämnder. Det innebär att i och med ett beslut om de föreslagna ramavtalsområdena, fräntas nämnderna rådighet över att upphandla motsvarande varor/tjänster. Det centrala upphandlingsförfarandet föreslås gälla successivt från och med att nya upphandlingar genomförs inom de föreslagna avtalsområdena.

De områden som förslås ingå i centralupphandling är

- Inläsningstjänster
- Översättningstjänster Finska
- Översättningstjänster övriga språk
- Brandskyddsmaterial och tjänster
- Bemanning - administrativa tjänster
- Persontransporter inklusive skolskjuts
- Fruktleveranser
- Bokningstjänster för konferensanläggningar

- Blomsterskötsel omfattande inhyrning av skötsel och service⁴
- Bevakningstjänst, seriositetskontroll och kreditprövning
- Konsult uppföljandekontroll av etiska och sociala krav
- Teckentolksförmedling
- Kemikaliehanteringssystem
- Skyltar; yttre och inre⁵
- Krisberedskap och säkerhetskonsult

Servicenämnden föreslås få ansvar för avtalsområdena.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av arbetsmarknadsförvaltningens ekonomistab.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Arbetsmarknadsförvaltningen delar i huvudsak uppfattningen om ökat ansvar till servicenämnden för centrala upphandlingar så som det ges uttryck för i ärendet till kommunstyrelsen. Det finns ett stort antal avtalsområden där centralupphandling bör vara normalförfarande. Hittills har det centrala upphandlingsområdet präglats av alldeles för stor försiktighet och tröghet.

Då de föreslagna tillkommande avtalsområdena inte är nämnd- eller bolagsspecifika utan primärt kan anses utgöra stöd för de olika nämndernas och bolagens verksamheter är det positivt att de föreslås ingå inom ramen för centrala upphandlingar. Det bör kunna öka förutsättningarna för effektivisering, enhetlighet, kontroll och bättre resursutnyttjande.

Förvaltningen delar också uppfattningen att de avtalsområden som definierats inte ska ses som statiska. Det har funnits en alltför stor tröghet och stelhet i frågan om vilka områden som ska omfattas av centralupphandling genom åren och därför är den grundläggande utgångspunkten att det som inte är nämnd- eller bolagsspecifikt alltid ska upphandlas som centralt avtalsområde. Förvaltningen bedömer att det kan finnas fler områden som kan vara aktuella att ingå i centrala avtalsområden.

⁴ Trafikkontoret sköter om stadens blomsterprogram för gator, torg och vissa parker. Denna verksamhet kräver kompetenser såsom landskapsarkitekter och stadsträdgårdsmästare och utformningen kan variera säsongvis utifrån stadens inriktning på olika teman. Detta ska därför undantas i denna centralupphandling.

⁵ Trafikkontoret har ansvar för trafikanternas säkerhet och tillgänglighet och upphandlar trafik- och upplysningsskyltar för stadens gatunät, vägbyggen och övriga allmänna ytor. Stora krav ställs på reflexförmåga, beständighet m.m. Leveransförmågan hos leverantörerna är speciellt krävande. Detta ska därför undantas i denna centralupphandling. Även brandskyddsskyltar undantas.

Det är vidare förvaltningens uppfattning att det i linje med detta resonemang vore helt riktigt att utöver det som föreslås i ärendet fatta beslut om att stadsdirektören får i uppdrag att löpande fatta beslut om nya avtalsområden utöver de angivna där de gemensamma intressena ger förutsättningar för att tillämpa central upphandling. Dessa frågor skulle då inte behöva föredras för beslut i kommunfullmäktige utan kan anmälas i efterhand. Detta skulle medföra ytterligare flexibilitet i ett område som tidigare präglats av alltför stor tröghet och statiskhet.

Förvaltningen anser också att det inte bör vara upp till respektive nämnd att besluta om vilka referensgrupper de ska medverka i. Alla nämnder har lika stort intresse att delta i avtalsområden som har definierats som gemensamma. Det är av gemensamt intresse att flera nämnder bidrar med sina kunskaper och synpunkter för att upphandlingen ska kunna genomföras på bästa möjliga sätt. Därför bör servicenämnden besluta om vilka nämnder som ska delta i en referensgrupp när en upphandling ska genomföras. Nämnden är därmed ansvarig att delta i referensgruppen. Om deltagandet inte är möjligt ansvara nämnden för att hitta en ersättande nämnd. På detta sätt kan också ansvaret för att delta i olika referensgrupper fördelas jämnt och rotera mellan nämnderna. Det bör dessutom vara rimligt utifrån kravet om att samtliga nämnder har ansvar för att det i nämndens verksamhet finns en funktion som upphandlingssamordnare.

Arbetsmarknadsförvaltningen konstaterar också att ett större antal centrala avtalsområden bör underlätta och förbättra möjligheterna att ställa krav om såväl större miljöhänsyn som socialt hänsynstagande i stadens upphandlingar. Tydligheten kring stadens ambitioner om den hållbara stadens utveckling ökar genom att stadens krav och förväntningar på sina leverantörer kan synliggöras i ännu större utsträckning genom fler centrala avtalsområden. För att åstadkomma en tydighet om stadens generella inställning till användandet av sin upphandlingsverksamhet som ett strategiskt verktyg för en hållbar samhällsutveckling måste det bli känt och förutsägbart för alla stadens samarbetspartners och leverantörer vilka generella krav staden ställer i olika avseenden.

Hur dess krav ska formuleras och vad de förväntas leda till ska klargöras i de tillämpningsanvisningar som fastställs i anslutning till stadens program för inköp och upphandling. Även dessa anvisningar bör stadsdirektören få i uppdrag att fastställa så att de kan justeras löpande.

Förvaltningen ställer sig frågande till att kommunstyrelsen valt att bryta ut denna fråga gällande upphandling när det pågår en översyn av upphandlingsverksamheten i staden. Risken finns att det innebär en brist på helhetsgrepp. Staden borde avvakta med dessa frågor tills den fortsatta utredningen om upphandlingsverksamheten i staden är klar och förslag lämnats.

Förvaltningen föreslår att som svar på remissen ” Ökat ansvar till servicenämnden för centrala upphandlingar” hänvisas till arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Bilaga

1. Remiss: ” Ökat ansvar till servicenämnden för centrala upphandlingar”